

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 135/2024-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **A DONASTAV s. r. o.**, Farská 12, Nitra, IČO 44 067 909, zastúpenej advokátkou JUDr. Evou Hlaváčovou, Farská 12, Nitra, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/193/2022 z 28. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7Cdo/193/2022 z 28. júna 2023 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiada priznať finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka (obchodná spoločnosť podnikajúca v oblasti uskutočňovania stavieb a ich zmien, www.orsr.sk) sa žalobou podanou Okresnému súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) 22. októbra 2009 domáhala proti [REDAKOVANÉ] [bývalému zamestnancovi sťažovateľky vykonávajúcemu funkciu riaditeľa; (ďalej len „žalovaný“)] určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam – konkrétne špecifikovaným pozemkom a stavbám (dvojdomom) na nich postaveným [§ 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku účinného v danom čase] tvrdiac, že je výlučnou vlastníčkou týchto stavieb, keďže ich postavila na svoje vlastné náklady s povolením žalovaného ako vlastníka pozemkov, ktorému bolo príslušným stavebným úradom vydané stavebné povolenie na ich výstavbu a s ktorým uzavrela dohodu, že po dokončení stavieb prevedie svoje vlastnícke právo k týmto stavbám a pozemkom

(za ktoré už prijal dohodnutú kúpnu cenu) na sťažovateľku, čo však žalovaný nedodrжал, nehnuteľnosti si ponechal vo svojom osobnom vlastníctve a časť z nich neskôr previedol na inú fyzickú osobu.

3. Okresný súd v poradí prvým rozsudkom č. k. 18C/191/2009-615 z 10. decembra 2015 určil, že sťažovateľka je vlastníkom „domových nehnuteľností“; žalobu vo zvyšnej časti týkajúcej sa „pozemkových nehnuteľností“ zamietol ako nedôvodnú.

4. Na základe odvolania oboch sporových strán Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v poradí prvým rozsudkom (bližšie neuvedenej spisovej značky) rozsudok okresného súdu v časti týkajúcej sa „pozemkových nehnuteľností“ potvrdil ako vecne správny a v časti týkajúcej sa „domových nehnuteľností“ zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, keďže vec nesprávne právne posúdil.

5. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom č. k. 18C/191/2009-691 zo 6. júna 2019 rozhodol tak, že žalobu sťažovateľky v (zostávajúcej) časti týkajúcej sa „domových nehnuteľností“ zamietol ako nedôvodnú. Vykonaným dokazovaním považoval za preukázané, že žalobca, ktorému bolo príslušným stavebným úradom vydané stavebné povolenie na výstavbu dvojdomov, na konkrétne špecifikovaných pozemkoch v jeho výlučnom vlastníctve uskutočnil výkopové práce a vybudoval základy (zaliate betónom) pre budúce stavby. Výstavbu týchto stavieb následne realizovala sťažovateľka (pod pôvodným obchodným menom [REDAKOVANÉ]) dodávateľskou formou na základe dohody so žalovaným, že za vlastné finančné prostriedky tieto stavby dokončí, čo aj splnila, a tak nič nebránilo príslušnému stavebnému úradu vydať kolaudačné rozhodnutie. Na základe právoplatného rozhodnutia príslušného okresného úradu o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností sa výlučným vlastníkom týchto stavieb stal žalovaný, ktorý časť z nich neskôr previedol na inú fyzickú osobu. V konaní nebolo preukázané tvrdenie sťažovateľky o uzavretí dohody, ktorej predmetom by bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam – pozemkom a konkrétnym stavbám, zo žalovaného na sťažovateľku, či už v celosti, alebo v určitom podiele. Samotný súhlas žalovaného s výstavbou týchto stavieb sťažovateľkou nevedol k vzniku jej vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Pokiaľ sťažovateľka tvrdila, že vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam nadobudla dobromyseľným spracovaním cudzej nehnuteľnej veci podľa § 135b ods. 1 Občianskeho zákonníka, okresný súd bol toho názoru, že v danom prípade neboli splnené zákonné predpoklady nadobudnutia vlastníckeho práva týmto spôsobom. Podľa názoru okresného súdu základy stavieb nesporne vybudované žalovaným na pozemkoch v jeho osobnom vlastníctve nie sú nehnuteľnou vecou (stavbou) v občianskoprávnom zmysle (§ 119 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a ako také ich nemožno spracovať. Pre účely občianskeho práva je pojem „stavba“ potrebné vnímať ako vec v právnom zmysle ako výsledok určitej stavebnej činnosti, ktorý je samostatne spôsobilý byť predmetom občianskoprávnych vzťahov, čo v predmetnom konaní nebolo preukázané. Sťažovateľka vedela, že stavia na cudzích pozemkoch, ktorých súčasťou sú základy pre budúce stavby vybudované inou osobou (žalovaným), preto nemohla byť dobromyseľná v tom, že sa stane vlastníkom novej veci – stavieb skolaudovaných príslušným stavebným úradom (§ 135b ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pokiaľ sťažovateľka okresnému súdu navrhla, aby doplnil dokazovanie ustanovením znalca z odboru stavebníctva, považoval to za zbytočné vzhľadom na dosiaľ vykonané dokazovanie s tým, že sťažovateľke nič nebránilo, aby mu na podporu svojich skutkových tvrdení, že je výlučnou vlastníčkou týchto stavieb z titulu spracovania cudzej nehnuteľnej veci, predložila súkromný znalecký posudok podľa § 209 Civilného sporového

poriadku [účinného od 1. júla 2016; (ďalej aj „CSP“)]. Pokiaľ sťažovateľka vynaložila vlastné finančné prostriedky na výstavbu sporných stavieb, mohla (mala) sa domáhať proti žalovanému buď splnenia zmluvného záväzku, vydania bezdôvodného obohatenia, alebo zaplatenia škody. Uvedené nič nemení na tom, že na okresnom súde pod sp. zn. 2T/1/2015 prebiehalo trestné konanie proti žalovanému ako obžalovanému pre obzvlášť závažný zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona, v rámci ktorého si sťažovateľka ako poškodená uplatnila nárok na náhradu škody v sume 323 964,66 eur tak, ako je vyčíslená v obžalobe, pretože vyjadrenie žalovaného v trestnom konaní nepredstavuje uznanie nárokov sťažovateľky v koncepcii predmetného civilného sporového konania.

6. Na základe odvolania sťažovateľky Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v poradí druhým rozsudkom sp. zn. 8Co/210/2019 z 25. novembra 2021 rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny (§ 387 ods. 1 a 2 CSP), keďže aj podľa jeho názoru základy stavieb realizované nesporne žalovaným na pozemkoch v jeho osobnom vlastníctve nemali charakter samostatnej veci z pohľadu Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho nemožno hovoriť o ich spracovaní na inú vec ani o následnom vzniku vlastníckeho práva sťažovateľky k sporným stavbám z dôvodu porušenia zmluvných záväzkov žalovaného.

7. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP tvrdiac, že je arbitrárny, pretože svoje rozhodnutie nepodporil žiadnymi zákonnými ustanoveniami. Sťažovateľka uviedla, že žiadny právny predpis jej nebráni, aby sa určovacou žalobou domáhala ochrany svojho vlastníckeho práva vzniknutého kombináciou spracovania cudzej veci a nesplnenia zmluvného záväzku žalovaného, a zároveň žiadny právny predpis jej neukladá povinnosť domáhať sa svojich nárokov proti žalovanému iným typom žaloby. Opätovne vyjadrila nesúhlas s tým, že sudy nižších inštancií nenariadili vykonanie znaleckého dokazovania „*pre určenie miery vlastníctva, ktoré jej priznáva sám žalovaný*“.

7.1. Prípustnosť dovolania sťažovateľka vyvodzovala aj z § 421 ods. 1 písm. a) CSP tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorú však bližšie nešpecifikovala.

8. Najvyšší súd napadnutým uznesením (doručeným právnej zástupkyňi sťažovateľky 16. augusta 2023) dovolanie, ktorého prípustnosť sťažovateľka vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP, odmietol ako neprípustné [§ 447 písm. c) CSP], keďže ňou tvrdené vady zmätočnosti nezistil. Považoval rozsudok krajského súdu, ktorý tvorí jeden celok s odvolaním napadnutým rozsudkom okresného súdu, pokiaľ ide o jeho záver o nemožnosti nadobudnutia vlastníckeho práva sťažovateľky k nehnuteľnostiam – stavbám (dvojdomom) postaveným sťažovateľkou dodávateľskou formou na pozemkoch vo vlastníctve žalovaného nachádzajúcich sa v k. ú. [REDACTED] – z titulu spracovania cudzej nehnuteľnej veci podľa § 135b ods. 1 Občianskeho zákonníka za presvedčivo odôvodnený (§ 220 ods. 2 CSP a § 393 ods. 2 CSP). V tejto súvislosti konštatoval, že v civilnom sporovom konaní ovládanom dispozičnou zásadou platí, že súd je viazaný žalobou, teda tým, ako žalobca predmet konania vymedzil. Ak došlo k neoprávnenému zásahu do vlastníckeho práva vlastníka, tento má právo na ochranu svojho vlastníckeho práva použiť viaceré právne prostriedky vyplývajúce ako z hmotného práva, tak aj z procesného práva. Úspech takéhoto vlastníka v civilnom sporovom konaní je definovaný povinnosťou tvrdenia a na ňou nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou. Posúdenie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú

v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP a § 384 CSP), a nie sporových strán. V predmetnom konaní nebolo preukázané tvrdenie sťažovateľky o vzniku jej vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam kombináciou spracovania cudzej nehnuteľnej veci a nesplnenia zmluvného záväzku žalovaného previesť jeho vlastnícke právo na sťažovateľku, či už v celosti, alebo v určitom podiele. Sťažovateľka sa žalobou nedomáhala toho, aby súd rozhodol o uložení povinnosti žalovanému prejavíť vôľu s uzavretím prevodnej zmluvy, na ktorej sa sporové strany podľa tvrdenia sťažovateľky mali dohodnúť. Realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (R 54/2012). Za takýchto okolností nebolo možné žalobnému návrhu sťažovateľky vyhovieť.

8.1. Dovolanie, ktorého prípustnosť sťažovateľka vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, najvyšší súd odmietol z dôvodu, že sťažovateľka dovolacie dôvody nevymedzila spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP [§ 447 písm. f) CSP]. V tejto súvislosti najvyšší súd uviedol, že samotná polemika s rozhodnutím krajského súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia krajského súdu, či nesúhlas s právnym záverom krajského súdu a kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] vyslovuje nesúhlas s napadnutým uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí jej dovolania tvrdiac, že zo strany najvyššieho súdu ani zo strany súdov nižších inštancií nedostala zrozumiteľnú a uspokojivú odpoveď na svoju otázku, že *„žiadny právny predpis nevylučuje uplatnenie vlastníckeho práva o práva v kombinácii so spracovaním veci a nesplneným záväzkom žalovaného, eventuálne nespochybňovaním nároku sťažovateľky ako žalobkyne na vlastníctvo k domovým nehnuteľnostiam zo strany žalovaného“*. Za arbitrárny považuje záver vo veci konajúcich súdov, že základy stavieb nemajú charakter samostatnej nehnuteľnej veci (stavby) v občianskoprávnom zmysle (§ 119 ods. 2 Občianskeho zákonníka), keď podľa bližšie neoznačených *„stavebnoprávných predpisov“* stavbou boli do doby, keď sa stali súčasťou postavených domov a ich nosnou konštrukciou.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/193/2022 z 28. júna 2023 (body 8 a 8.1), ktorý sťažovateľka považuje za arbitrárny vo vzťahu k záveru o nemožnosti nadobudnutia vlastníckeho práva sťažovateľky k nehnuteľnostiam – stavbám (dvojdomom) postaveným sťažovateľkou dodávateľskou formou na pozemkoch vo vlastníctve žalovaného nachádzajúcich sa v k. ú. [REDACTED] – z titulu spracovania cudzej nehnuteľnej veci podľa § 135b ods. 1 Občianskeho zákonníka (bod 9).

11. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 311/05). Pri uplatňovaní právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 19/02, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

12. Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokovaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

13. Konaním a rozhodovaním všeobecných súdov je teda ústavný súd oprávnený zaoberať sa len vtedy, ak sa ústavnou sťažnosťou namieta porušenie takých základných práv alebo slobôd, ktorým nebola poskytnutá účinná ochrana. Účinnú ochranu základných práv a slobôd (okrem iného) predstavuje opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k tomu základnému právu alebo slobode, ktorých porušenie namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 36/96).

14. Pri rozhodovaní o dovolaní je najvyšší súd súdom, ktorý okrem rozhodovania o právach a povinnostiach sporových strán „súdi súdy“ s dôsledkami pre súčasných i budúcich účastníkov konania a strany sporu. Rozhodnutím o dovolaní sa cez interpretáciu vdychuje život právnym normám s dôsledkami pre celé územie Slovenskej republiky (I. ÚS 336/2019).

15. Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného práva. V inom prípade by totiž najvyšší súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené (I. ÚS 145/2010).

16. Preskúmaním napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že jeho záver o odmietnutí dovolania sťažovateľky je ústavne konformný a udržateľný. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nie je zjavne neodôvodnené, pričom zároveň neexistuje žiadna skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup, resp. svojvoľné závery tohto súdu nemajúce oporu v Civilnom sporovom poriadku (§ 438 a nasl.).

17. Je evidentné, že pasivitu v dovolacom konaní sa sťažovateľka snaží dodatočne zhojiť tvrdením, že zo strany najvyššieho súdu (ani zo strany súdov nižších inštancií) nedostala zrozumiteľnú a uspokojivú odpoveď na svoju otázku, že *„žiadny právny predpis nevyklučuje uplatnenie vlastníckeho práva o práva v kombinácii so spracovaním vecí a nesplneným záväzkom žalovaného,*

eventuálne nespochybňovaním nároku sťažovateľky ako žalobkyne na vlastníctvo k domovým nehnuteľnostiam zo strany žalovaného“, túto otázku však podľa názoru ústavného súdu nemožno považovať za právnu otázku, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

18. V tejto súvislosti najvyšší súd správne uviedol, že ak došlo k neoprávnenému zásahu do vlastníckeho práva vlastníka, tento má právo na ochranu svojho vlastníckeho práva použiť viaceré právne prostriedky vyplývajúce ako z hmotného práva, tak aj z procesného práva, pričom jeho úspech v civilnom sporovom konaní je definovaný povinnosťou tvrdenia a na ňou nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou.

19. Určovacou žalobou podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (účinného do 30. júna 2016) sa vlastník mohol domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva na súde s požiadavkou, aby súd určil, či tu je alebo nie je určitý právny vzťah, ak bol na tom naliehavý právny záujem.

20. Úplne novú koncepciu žalôb zaviedol Civilný sporový poriadok (účinný od 1. júla 2016) prostredníctvom § 137, kde rozlišuje klasickú určovaciu žalobu podľa písm. c) s tým, že naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, a žalobu o určení inej právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu podľa písmena d). Záujmom zákonodarcu (Národnej rady Slovenskej republiky) bolo vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti/platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a míňajú sa účelu žaloby určovacej.

21. Vo vzťahu k nadobudnutiu vlastníckeho práva spracovaním cudzej veci najvyšší súd už v rozsudku sp. zn. 2 Cdo 22/2005 z 31. augusta 2005 (publikovanom ako judikát pod č. R 4/2006) uviedol, že *«Ustanovenie § 135b Občianskeho zákonníka výslovne rieši prípady, keď sa z cudzej veci, prípadne viacerých cudzích vecí, spracovaním vyhotoví nová vec a zmluvou nie je dohodnuté niečo iné. Predmetom spracovania zrejme môže byť aj nehnuteľnosť; ustanovenie § 135b Občianskeho zákonníka to nevyklučuje [možnosť nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam spracovaním predvída aj zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov vo svojom ustanovení § 34 ods. 1]. Nadobudnutie vlastníckeho práva spracovaním cudzej nehnuteľnej veci ale zrejme môže mať praktický význam iba v prípadoch, keď sa rekonštrukciou stavby vykonajú také zmeny jej základných stavebných prvkov, že nepochybné ide o vytvorenie novej veci (stavby). Nadobudnutie vlastníctva k „spracovanej“ stavbe je možné, len pokiaľ pôvodná stavba zanikla, pričom za zánik stavby v zmysle práva treba považovať takú deštrukciu pôvodnej stavby, po ktorej prestalo byť poznateľné dispozičné riešenie prvého nadzemného podlažia (porovnaj napr. R 29/1999). Z uvedeného stručného výkladu, konformného s v právnej teórii prezentovanými stanoviskami a zaužívanou súdnou praxou, vyplýva, že nie je možné nadobudnúť vlastníctvo spracovaním súčasti cudzej veci... Z ustanovenia § 120 Občianskeho zákonníka vyplýva, že prístavba (nadstavba), ani iné stavebné zmeny (a už vôbec nie stavebné opravy a úpravy) zásadne nemenia nič na vlastníctve nehnuteľnej veci (porovnaj napr. R 29/1989)»*.

22. Podrobne sa princípom akcesie a vlastníckym právom k stavbe a pozemku zaoberal aj [REDAKOVANÉ], vo svojom autorskom článku publikovanom v časopise

Súkromné právo, ročník 2017, vydanie 5/2017, verejne dostupnom cez portál <<https://www.legalis.sk/sk/casopis/sukromne-pravo/2017/5-2017>>.

23. Ústavný súd už v náleze sp. zn. I. ÚS 24/2019 z 9. júna 2020 judikoval (ZNaU 20/2020), že: „I. Civilné sporové konanie je ovládané prejednacou zásadou, v súlade s ktorou je úspech procesnej strany definovaný jej povinnosťou tvrdenia a na ňou nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou a im zodpovedajúcim korelátom v podobe bremena tvrdenia a dôkazného bremena. Z prejednacej zásady potom následne vyplýva základné procesné pravidlo, podľa ktorého každá strana je povinná dokazovať skutočnosti zodpovedajúce znakom právnej normy, ktorá je pre ňu priaznivá a ktorej sa domáha.

II. Strana domáhajúca sa týchto právnych následkov poniesie aj nepriaznivé dôsledky stavu *non liquet* (neobjasneného určitého skutkového stavu, resp. určitej relevantnej skutočnosti), teda procesných následkov toho, ako keby bolo zistené, že k naplneniu skutkových predpokladov hypotézy právnej normy, ktorej účinkov sa domáhala, nedošlo.“

24. V nadväznosti na uvedené je potrebné doplniť, že sudy sa pri hodnotení dôkazov riadia zásadou voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 a § 191 CSP). Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Tento jeho postup však musí byť v istom zmysle objektivizovaný konceptom takého hodnotenia dôkazov, ktoré obstojí z hľadiska jeho prípadného rozporu so zákazom arbitrárnej jurisdikčnej ľubovôle (pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 729.). Rozhodnutie tak musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu a musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Pokiaľ bude záver, ktorý súd na základe vykonaného dôkazu prijme, v príkrom rozpore s možným a logicky prípustným záverom vykonaného dokazovania, ide o arbitrárne hodnotenie dôkazov. Aj podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu arbitrárnosť môže spočívať v takom hodnotení dôkazov, ktoré je vykonané bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú prijaté skutkové závery (I. ÚS 51/2020).

25. Pokiaľ sťažovateľka svoje tvrdenie, že vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam nadobudla dobromyseľným spracovaním cudzej nehnuteľnej veci podľa § 135b ods. 1 Občianskeho zákonníka, nepreukázala, nemohla očakávať, že v merite veci bude úspešná. Na tom nemohlo nič zmeniť ani jej dovolanie podané podľa § 420 písm. f) CSP založené na tvrdení, že krajský súd svoje rozhodnutie nepodporil žiadanými zákonnými ustanoveniami, ktoré najvyšší súd vyvrátil.

26. Pokiaľ sa sťažovateľka iným typom žaloby nedomáhala proti žalovanému buď splnenia zmluvného záväzku, vydania bezdôvodného obohatenia, alebo zaplatenia škody, postupovala v rozpore so zásadou „*vigilantibus iura scripta sunt*“, ktorá vo svojej podstate znamená, že práva patria len bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou.

27. Ústavný súd preto konštatuje, že medzi uznesením najvyššieho súdu a obsahom základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje

taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení.

28. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

29. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 7. marca 2024

Miloš Maďar
predseda senátu